

Όλοι μαζί
για την Ελλάδα ψηλά,
την Ελλάδα μπροστά.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

**ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ
ΓΙΑ
ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΨΗΛΑ
ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΠΡΟΣΤΑ**

Για ένα μέλλον προόδου και δικαιοσύνης για όλους

ΠΑ.ΣΟ.Κ.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 2004-2008

**ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑ
2004-2008**

I. Η Ελλάδα αλλάζει

II. Η ελληνική κοινωνία στη νέα εποχή

1. Το κυρίαρχο ερώτημα
2. Για ποια ελληνική κοινωνία μιλάμε;
3. Για ποια Ευρώπη μιλάμε;
4. Για ποια παγκόσμια τάξη μιλάμε;
5. Τα εθνικά μας ζητήματα

III. Πού πηγαίνουμε; Το όραμά μας

1. Με αφετηρία τα κεκτημένα των κόπων μας
2. 30 χρόνια στην υπηρεσία της δημοκρατίας και της κοινωνίας
3. Με όραμα και λογισμό
4. Κριτική και αυτοκριτική αποτίμηση
5. Το ΠΑΣΟΚ, ένα σύγχρονο σοσιαλιστικό κόμμα
6. Οι αρχές του σύγχρονου σοσιαλισμού
7. Εκσυγχρονισμός – τομές και συναίνεση.

IV. Πώς προχωράμε; Ένα συνολικό μεταρρυθμιστικό σχέδιο.

1. Οικονομική και κοινωνική σύγκλιση
2. Ποιότητα στην κοινωνική και πολιτική ζωή: με τον πολίτη για τον πολίτη
3. Η υπεύθυνη διακυβέρνηση

V. Τί μας χωρίζει από την Δεξιά

VI. Η ώρα της κρίσιμης πολιτικής επιλογής: με το ΠΑΣΟΚ πιο ψηλά, πιο μπροστά

I. Η Ελλάδα αλλάζει

Τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα αλλάζει προς το καλύτερο από άκρη σε άκρη. Η βελτίωση αυτή είναι ορατή σε όλα τα επίπεδα. Στην οικονομία, στην κοινωνική προστασία, στη διεθνή θέση της χώρας.

Κατακτήσαμε την ένταξη στην ΟΝΕ με το σπαθί μας. Εξασφαλίσαμε τη σταθερότητα της οικονομίας. Πετύχαμε τους υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μειώσαμε την ανεργία στο μέσο όρο της Ευρωζώνης. Αυξήσαμε σημαντικά τους πόρους για το κοινωνικό κράτος. Διαμορφώσαμε οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες που επιτρέπουν τα πραγματικά εισοδήματα των εργαζομένων και των συνταξιούχων να αυξάνονται σταθερά πάνω από τον πληθωρισμό. Καταστήσαμε βιώσιμο το σύστημα της κοινωνικής ασφάλισης. Διαμορφώσαμε ένα εύρυθμο φορολογικό περιβάλλον για τον επαγγελματία, τον μισθωτό, τις επιχειρήσεις. Εξασφαλίσαμε πόρους για τους αγρότες μέχρι το 2013.

Δημιουργήσαμε ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα για τις νέες και τους νέους. Ανασυντάσσουμε τη δημόσια διοίκηση με στόχο να υπηρετεί τον πολίτη. Εκσυγχρονίσαμε θεσμούς της δημοκρατίας και της κοινωνίας. Ολοκληρώσαμε πρωτόγνωρα έργα υποδομής σε όλη την χώρα: από οδικές αρτηρίες και λιμάνια μέχρι αεροδρόμια και νοσοκομεία. Πολλαπλασιάσαμε τις υπηρεσίες στον πολίτη, από το ολοήμερο σχολείο μέχρι τα ΚΕΠ.

Η κοινωνία μας τερματίζει εκκρεμότητες και επουλώνει βαθιά τραύματα, που σημάδεψαν την πρόσφατη ιστορία της. Με διαδικασίες που σέβονται το κράτος δικαίου εξαρθρώσαμε τη τρομοκρατία. Εκκαθαρίσαμε την εκκρεμότητα της βασιλικής περιουσίας. Στο διεθνές πεδίο η Ελλάδα επηρεάζει τις εξελίξεις, έχει κύρος στην Ευρώπη και στον κόσμο. Αναλαμβάνει πρωτοβουλίες στην Ένωση, στα Βαλκάνια, στην κρίση του Ιράκ, στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, πρωτοβουλίες που υπηρετούν τα συμφέροντα του πολίτη. Η Κύπρος είναι μαζί μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι επιτυχίες αυτές οδηγούν σε μια παραδοχή, που μόνο οι κακόπιστοι μπορούν να αμφισβητήσουν: Η Ελλάδα που έκλεισε τον ιστορικό κύκλο της Μεταπολίτευσης εισήλθε με ορμή στη νέα εποχή. Η Ελλάδα που οργανώνει τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 είναι η πιο ισχυρή Ελλάδα της νεώτερης και σύγχρονης ιστορίας. Είναι η Ελλάδα που μπορεί να προχωρήσει προς την πραγματική οικονομική και κοινωνική σύγκλιση με την Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλους τους τομείς. Οι αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν είναι για μας μόνο η εκκίνηση για ένα ακόμα μεγαλύτερο άλμα, για ακόμη μεγαλύτερα επιτεύγματα που ικανοποιούν τα οράματα και τις προσδοκίες ολόκληρου του ελληνικού λαού για πρόοδο, ευημερία και κοινωνική δικαιοσύνη.

II. Η ελληνική κοινωνία στη νέα εποχή

Οι εξελίξεις και τα επιτεύγματα των τελευταίων ετών συγκλίνουν στη διαμόρφωση μιας νέας εθνικής αυτοπεποίθησης. Μιας εθνικής αυτοπεποίθησης που γεννά τη βεβαιότητα ότι έχουμε δυνατότητες να ανέβουμε ακόμα ψηλότερα.

Στην αυγή του 21^{ου} αιώνα, οι Έλληνες έχουμε νέες προσδοκίες και απαιτήσεις από την πολιτική. Σε μια ώριμη πλέον δημοκρατία, σε ένα διεθνές περιβάλλον που αλλάζει ραγδαία, δεν αρκούν οι κατακτήσεις που έφεραν τη χώρα μας για πρώτη φορά στην οικογένεια

των ανεπτυγμένων χωρών. Ζητούν -απόλυτα δικαιολογημένα- ακόμα περισσότερες και πιο ουσιαστικές δυνατότητες, περισσότερη ευημερία και ποιότητα ζωής. Ζητούν περισσότερη ασφάλεια στις εξελίξεις που ανοίγουν μπροστά τους στην Ελλάδα, αλλά και στην Ευρώπη και στον κόσμο, από όπου επηρεάζονται άμεσα οι προοπτικές των ίδιων και των οικογενειών τους.

Δεν αρκούμαστε στους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, αλλά ζητούμε ακόμα μεγαλύτερο οικονομικό δυναμισμό, αύξηση της απασχόλησης και μείωση της ανεργίας. Δεν αρκούμαστε στη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος και στη διαρκή αύξηση των επενδύσεων, αλλά προσδοκούμε καλύτερες οικονομικές επιδόσεις σε ατομικό και σε συλλογικό επίπεδο.

Δεν αρκούμαστε στην ενίσχυση της κοινωνικής προστασίας ή στη δημιουργία πρωτόγνωρων υποδομών σε όλη τη χώρα, αλλά διεκδικούμε πιο αποτελεσματική καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και πιο ικανοποιητικές υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας. Δεν αρκούμαστε στην κατασκευή νέων σχολείων ή την εισαγωγή νέων διαδικασιών στο σχολείο, αλλά ζητούμε ένα ακόμη πιο ικανοποιητικό επίπεδο εκπαίδευσης.

Δεν αρκούμαστε στον περιορισμό της καθημερινής εγκληματικότητας και την εξάρθρωση των τρομοκρατικών οργανώσεων, αλλά ζητούμε να τονωθεί ακόμα περισσότερο το αίσθημα δημόσιας ασφάλειας.

Δεν αρκούμαστε στην ενίσχυση της χώρας στην Ευρώπη και τη διεθνή σκηνή. Έχοντας επίγνωση ότι όλο και περισσότερο «εθνικά» προβλήματα έχουν υπερεθνικές αιτίες, ζητούμε μια πιο αποτελεσματική Ευρώπη, με πιο αποτελεσματική παρέμβαση στη διεθνή σκηνή.

Το ΠΑΣΟΚ, στο κέντρο της πολιτικής σκηνής, υπηρετεί τα συμφέροντα του ελληνικού λαού, της Ελλάδας και του ελληνισμού. Στους πολίτες της κοινωνίας μας, στην μεγάλη προοδευτική πλειοψηφία του κέντρου και της αριστεράς, απευθύνουμε ένα κάλεσμα που είναι μαζί και δέσμευση: Να αγωνιστούμε μαζί για μια Ελλάδα, πιο ψηλά, πιο μπροστά. Να κατοχυρώσουμε το μέλλον και τα συμφέροντα της Ελλάδας και των Ελλήνων στην Ευρώπη του αύριο. Να δώσουμε λύσεις που θα διασφαλίσουν τους όρους για μια κοινωνία με περισσότερη ασφάλεια, δικαιοσύνη, δυνατότητες και ευημερία για όλους.

1. Το κυρίαρχο ερώτημα

Η οικογένεια, και ιδιαίτερα οι εργαζόμενες μητέρες, οι νοικοκυρές, οι αγρότισσες, που κυρίως διαχειρίζονται τον οικογενειακό προϋπολογισμό, αντιμετωπίζουν πραγματικά προβλήματα, που επιτείνουν το άγχος για την καθημερινότητα. Η πολιτική σταθερότητας και ανάπτυξης κατοχυρώνει τα εισοδήματα και τις συντάξεις, και τα οδηγεί σε αύξηση πάνω από τον πληθωρισμό. Ωστόσο οι ανάγκες γίνονται περισσότερες, ενώ η ίδια η ανάπτυξη της οικονομίας στηρίζεται στην αγορά νέων και πιο προηγμένων προϊόντων και υπηρεσιών. Κάθε οικογένεια αγωνίζεται όχι μόνο να διατηρήσει ένα αξιοπρεπές επίπεδο ζωής, αλλά και να το βελτιώσει. Η επιτάχυνση της οικονομίας και ο αυξανόμενος ανταγωνισμός κάνουν τους πολίτες να εργάζονται με πολύ πιο γρήγορους, συχνά εξαντλητικούς, ρυθμούς.

Όλοι αναγνωρίζουμε ότι η χώρα άλλαξε. Η Ελλάδα επιτυγχάνει τους στόχους της. Η κοινωνία συγκλίνει με τις κοινωνίες των ανεπτυγμένων χωρών της Ένωσης. Όμως οι πολίτες θέτουν ένα ερώτημα: **Πώς μπορώ να αυξήσω το μερίδιο της οικογένειάς μου στη νέα Ελλάδα, που κτίζεται γύρω μου;**

Η απάντηση είναι μία: Με τη συνεχή υψηλή ανάπτυξη σε ένα πλαίσιο κοινωνικής δικαιοσύνης, που θα δώσει στον καθένα πιο πολλές, ασφαλείς και ουσιαστικές δυνατότητες. Αυτή είναι η απάντηση για να έχει η κοινωνία μας ελπιδοφόρο προοπτική στην Ευρώπη που θέλουμε, στον κόσμο που θέλουμε. Ξέρουμε πως στο νέο διεθνές περιβάλλον η Ελλάδα θα ήταν αδύναμη χωρίς την προστασία που της παρέχει η ΟΝΕ, η οποία θωρακίζει την οικονομία και ταυτόχρονα ανοίγει τον δρόμο προς την ανάπτυξη. Αλλά η πορεία στο δρόμο αυτό δεν έχει αυτόματο πιλότο. Η πορεία εξαρτάται από τις αποφάσεις μας. Με την περιφρούρηση της σταθερότητας πρέπει να επιταχύνουμε την προσπάθεια εκσυγχρονισμού της οικονομίας και της παραγωγής. Η ταχύτητα με την οποία παράγουμε νέα προϊόντα και υπηρεσίες πρέπει να συνεχίσει να αυξάνεται και να υπερβαίνει την ταχύτητα με την οποία αυξάνονται οι ανάγκες μας.

Για να χτίσουμε μια πιο ισχυρή οικονομία για όλους, επιταχύνουμε τον εκσυγχρονισμό παντού στην δημόσια ζωή. Ο εκσυγχρονισμός αφορά και τη συμμετοχή του πολίτη: Κοινωνία σύγχρονη, κοινωνία ευημερίας, συνοχής και ασφάλειας για όλους είναι μια κοινωνία στην οποία οι πολίτες συμμετέχουν στα κοινά. Μια κοινωνία με δημόσιο βίο που αφορά όλους τους πολίτες, που απαρτίζεται και καθορίζεται από πολίτες ενεργούς, ενήμερους και συνειδητούς. Πολίτες που γνωρίζουν τι συμβαίνει. Που γνωρίζουν τις μεγάλες προκλήσεις της εποχής, τα μεγάλα ερωτήματα που θέτει η πραγματικότητα περιμένοντας από εμάς απάντηση.

Τέσσερα είναι τα μεγάλα ερωτήματα στα οποία πρέπει να απαντήσουμε μπροστά στη νέα τετραετία. Ερωτήματα που συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους και επηρεάζουν, άμεσα και έμμεσα, τα ζωτικά συμφέροντα της χώρας, της κοινωνίας μας, κάθε οικογένειας, κάθε πολίτη.

2. Για ποια ελληνική κοινωνία μιλάμε;

Η ελληνική κοινωνία αλλάζει ραγδαία και βρίσκεται αντιμέτωπη με νέες προοπτικές, νέα προβλήματα αλλά και νέες προκλήσεις.

Η ταχύτητα της εξέλιξης των παραγωγικών σχέσεων, η πρόοδος της τεχνολογίας και η εμπέδωση της κοινωνίας της γνώσης αλλάζουν τα δεδομένα της ελληνικής οικονομίας. Η πρόκληση που τίθεται για την οικονομία μας είναι πώς θα στραφεί το παραγωγικό δυναμικό, ιδίως οι νέοι, σε τομείς, επαγγέλματα και δεξιότητες άμεσα συνδεδεμένα με τις νέες τεχνολογίες και τις εφαρμογές τους. Στις βάσεις της σταθερότητας, των νέων υποδομών, των διαρθρωτικών αλλαγών, να χτίσουμε μια νέα οικονομία.

Η ταχύτητα των αλλαγών, αλλά και η ίδια η λογική του συστήματος της μεικτής οικονομίας αυξάνει τις ανισότητες, οδηγεί τους πολίτες στην αβεβαιότητα για τις συνθήκες και τις προοπτικές εργασίας, και κάποιους στην περιθωριοποίηση. Ο κεντρικός στόχος του ΠΑΣΟΚ είναι η προώθηση των πολιτικών, που συνδυάζουν την οικονομική ευημερία και την ανάπτυξη με την αλληλεγγύη, την κοινωνική συνοχή και τη συμμετοχή όλων στην κοινωνική ζωή. Να διευρύνουμε την κοινωνική δικαιοσύνη και το κοινωνικό κράτος.

Η τεχνολογική πρόοδος ενισχύει την ανάπτυξη, επηρεάζει την καθημερινή ζωή των ανθρώπων, αναβαθμίζει το επίπεδο ευημερίας μεγάλων τμημάτων του πληθυσμού, βοηθά την ανθρωπότητα στη μάχη της κατά της άγνοιας και της αρρώστιας. Σημαντική προτεραιότητα για το ΠΑΣΟΚ είναι η κοινωνία μας να εμπεδώνει αυτές τις θετικές εξελίξεις, να ανοίγονται νέες ευκαιρίες για όλους και ταυτόχρονα να αποτρέπονται οι παρεκβάσεις από το ανθρώπινο μέτρο, ιδίως στον τομέα της γενετικής, καθώς και η συρρίκνωση της ιδιωτικότητας.

Η τάση εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων, το αδιάστακτο κυνήγι του κέρδους, η ταύτιση της ευημερίας με την κατανάλωση, η αδιαφορία για τις γενιές που έρχονται επενεργούν στην ποιότητα της ζωής μας και τη φτωχαίνουν. Στόχος μας είναι να προωθούμε τις πολιτικές που σταματούν το φαύλο κύκλο της περιβαλλοντικής υποβάθμισης. Πώς διασφαλίζουμε ένα περιβάλλον πιο φιλικό προς τον άνθρωπο.

Οι πολύπλοκες συνθήκες ζωής, η αποδιάρθρωση των παραδοσιακών δεσμών και η συνεχής κινητικότητα των ανθρώπων θέτουν με νέο τρόπο το ζήτημα της δημόσιας ασφάλειας. Στόχος του ΠΑΣΟΚ είναι η προώθηση σύγχρονων πολιτικών, που επιτυγχάνουν μια νέα ισορροπία ανάμεσα στην καταπολέμηση κάθε μορφής βίας και την απόλυτη άρνηση να αποδεχθούμε κάθε υποχώρηση του Κράτους Δικαίου, να εναρμονίσουμε το αίτημα της ανοιχτής κοινωνίας, της κοινωνίας των πολιτών, με το αίτημα της ασφάλειας και της εμπιστοσύνης.

3. Για ποια Ευρώπη μιλάμε;

Ζωτικά συμφέροντα της πατρίδας μας, η πορεία ανάπτυξης και προκοπής του ελληνικού λαού, εξαρτώνται αποφασιστικά από τον τρόπο συμμετοχής μας στο μεγαλύτερο πολιτικό εγχείρημα των τελευταίων πενήντα χρόνων, στο εγχείρημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. **Με το ΠΑΣΟΚ στην κυβέρνηση της χώρας, με την πολιτική και τις πρωτοβουλίες του ΠΑΣΟΚ, η Ελλάδα κατορθώνει η συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση να συνοδεύεται από υψηλά οφέλη για την πατρίδα και το λαό:** Εργαλεία και πόροι για την ανάπτυξη. Περισσότερη ασφάλεια απέναντι στις οικονομικές και νομισματικές κρίσεις. Όθηση σε οικονομικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις που βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητα και ενδυναμώνουν την κοινωνική συνοχή. Στήριξη στον αγρότη. Συμβολή στις υποδομές και την περιφερειακή ανάπτυξη. Δυνατότητα μεγαλύτερης επέμβασης στο διεθνές πεδίο για την προώθηση των εθνικών μας θεμάτων, αλλά και της ειρήνης και της αλληλεγγύης. Για εμάς **η Ευρώπη αποτελεί κεντρικό πεδίο της πολιτικής μας δράσης.**

Τα τελευταία χρόνια η διαπίστωση όλο και πιο συχνά η ίδια. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, παρά τους διαδοχικούς μετασχηματισμούς και τα επιτεύγματά της, έχει φθάσει σε ένα σημείο που δεν μπορεί να ανταποκριθεί ικανοποιητικά στα αιτήματα των λαών της. Η πάγια κριτική είναι όχι για αυτά που κάνει η Ένωση, αλλά για εκείνα που αδυνατεί να πράξει. Σε μια εποχή όπου εντείνονται οι ρυθμοί και οξύνονται τα προβλήματα της παγκοσμιοποίησης, όπου πολιτικά συστήματα γύρω από την Ευρώπη αναζητούν νέες ισορροπίες, όπου πυκνώνουν οι αβεβαιότητες και απειλές στη διεθνή σκηνή, όπου **τα αίτια των κάθε λογής «εθνικών» προβλημάτων αποκτούν υπερεθνική διάσταση**, οι πολίτες ζητούν περισσότερη Ευρώπη, απαιτούν μια Ευρώπη ικανή να ανταποκρίνεται στα προβλήματά τους. Διεκδικούν μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στη διακυβέρνηση και την εφαρμογή των πολιτικών της. Πιο αποφασιστικό ρόλο της Ένωσης στις διεθνείς σχέσεις.

Χρειαζόμαστε μια ισχυρή Ευρώπη. Εργαζόμαστε για μια πιο ισχυρή Ευρώπη. Την πιο ισχυρή που μπορούμε να οικοδομήσουμε απαντώντας με τόλμη σε ζητήματα που αναμένουν πολιτικές απαντήσεις: ζητήματα όπως οι θεσμικοί μετασχηματισμοί, η δημοκρατική νομιμοποίηση, οι πολιτισμικές ταυτότητες, η δυνατότητα διατήρησης εθνικών επιλογών, η επιρροή στις κοινές αποφάσεις, η εξασφάλιση χρηματοδοτικών ενισχύσεων, η θέσπιση πολιτικών που σέβονται και αναδεικνύουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των κρατών-μελών χωρίς να υπονομεύουν το κοινό τους μέλλον.

Η πρόκληση είναι ο μετασχηματισμός της Ευρώπης σε Πολιτική Ένωση με δημοκρατικούς θεσμούς και ενισχυμένη κοινωνική φυσιογνωμία, σε μια οντότητα πιο αποτελεσματική και συγχρόνως πιο προσιτή στους πολίτες της. Έχουμε ανάγκη μια πιο ισχυρή Ευρώπη, ένα αντίβαρο στη νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση, έναν ισχυρό πόλο στο παγκόσμιο πολυκεντρικό σύστημα, για τη δημοκρατία, την ειρήνη, την ισόρροπη ανάπτυξη και το σεβασμό του διεθνούς δικαίου.

Υλοποιούμε μια εθνική στρατηγική για αυτή την προοπτική. Γιατί αυτή είναι η προοπτική της ισχυρής Ελλάδας, της ισχυρής κοινωνίας, της ανάπτυξης και της ευημερίας για όλους, της διεύρυνσης των δυνατοτήτων και ευκαιριών του καθενός μας, αλλά και η προοπτική της ειρήνης, της ασφάλειας και της συνεργασίας είναι ταυτισμένες με την ισχυρή Ευρώπη.

4. Για ποια παγκόσμια τάξη μιλάμε;

Δεν είμαστε μόνοι μας στον κόσμο. Δεν αποφασίζουμε μόνοι μας για όλα. Πρέπει να είμαστε σε θέση να διαπραγματευόμαστε με επιτυχία με άλλους λαούς και άλλες χώρες. Πρέπει να αγωνιζόμαστε με πρόγραμμα και σχέδιο, σκληρά και καθημερινά για να καθορίζουμε προς όφελος του ελληνικού λαού το περιεχόμενο μερικών από τις μεγάλες αποφάσεις, που επηρεάζουν τη ζωή μας, τις δυνατότητες και τις προοπτικές μας. Η παγκοσμιοποίηση προσφέρει πρωτόγνωρες δυνατότητες ανάπτυξης, συνεργασίας και ευημερίας. Ταυτόχρονα συρρικνώνει το ρόλο του κράτους, επιτρέπει την εκμετάλλευση των πιο αδύναμων κρίκων του συστήματος, απειλεί να εξαλείψει τις πολιτικές και πολιτιστικές διαφορές. Γι' αυτό επιβάλλεται η συνύπαρξη, αλλά επιβάλλεται και η ισχυρή, συνεχής και αποτελεσματική διαπραγμάτευση για να θωρακίζονται τα συμφέροντα της Ελλάδας και του ελληνικού λαού.

Μαζί με τη διεθνοποίηση των οικονομικών σχέσεων, η εποχή μας χαρακτηρίζεται, δυστυχώς, και από τη διεθνοποίηση της βίας. Η κατάρρευση των εθνικών συνόρων όσον αφορά τις συναλλαγές συνοδεύτηκε από τη διέγερση των εθνικών και εθνοτικών μισαλλοδοξιών, την αύξηση των πολεμικών συρράξεων σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο, τη μετατροπή των φονταμενταλιστικών κινημάτων κάθε είδους σε μηχανές παραγωγής τρόμου, την ένταση της κρατικής καταστολής και την ανάδυση του πειρασμού παραβιάσεων ατομικών δικαιωμάτων στο όνομα της «ασφάλειας».

Εμείς οι σοσιαλιστές καλούμαστε να συνεχίσουμε τις προσπάθειές μας για δικαιότερη αναδιανομή του πλούτου. Να αντισταθούμε στην αύξηση των ανισοτήτων και στην ισοπέδωση. Να απαντήσουμε πειστικά και αποτελεσματικά στα φαινόμενα της τρομοκρατίας. Να παρέμβουμε σε αποφάσεις και σε καταστάσεις που απειλούν το περιβάλλον. Αγωνιζόμαστε για κανόνες δημοκρατικού και κοινωνικού ελέγχου της παγκοσμιοποίησης μέσα από τη διεθνή συνεργασία, την ανάπτυξη θεσμών περιφερειακής ολοκλήρωσης και συλλογικής ασφάλειας. Και μέχρι αυτό να γίνει αγωνιζόμαστε άγρυπνα για την κατοχύρωση των συμφερόντων της Ελλάδας και του ελληνικού λαού. Και έτσι θα συνεχίσουμε σε όλα τα μέτωπα, σε όλα τα θέματα, που μας αφορούν.

5. Τα εθνικά μας ζητήματα

«Πρώτα η Ελλάδα» είναι η κεντρική αρχή της πολιτικής μας. Διανύσαμε μεγάλη διαδρομή χτίζοντας τις προϋποθέσεις για να επιτύχουμε ικανοποιητικές λύσεις στα εθνικά μας θέματα, επηρεάζοντας εξελίξεις στο διεθνή περίγυρό μας και δημιουργώντας μια πρωτόγνωρη δύναμη

αποτροπής στις ένοπλες δυνάμεις. Οι αποφάσεις του Λουξεμβούργου, του Ελσίνκι, της Κοπεγχάγης υπήρξαν στιγμές κορύφωσης μιας στρατηγικής που έδωσε καρπούς. Η Κύπρος ανήκει πια στην ευρωπαϊκή οικογένεια. Η παρουσία μας στα Βαλκάνια βοήθησε τις γείτονες χώρες στις επιλογές τους, στο δρόμο τους για την ειρήνη, την ασφάλεια και το κράτος δικαίου, για την ανάπτυξη και τη συνεργασία. Πυκνώσαμε τις σχέσεις μας σε βάσεις ειλικρίνειας, ισοτιμίας, αμοιβαίας κατανόησης και συνεργασίας με τις ΗΠΑ, αλλά και με την Ρωσία, την Κίνα, την Ιαπωνία και τόσες άλλες χώρες έξω από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Υποστηρίξαμε ότι ο ΟΗΕ πρέπει να διαδραματίζει έναν πιο αποφασιστικό ρόλο στις διεθνείς εξελίξεις. Υπερασπιστήκαμε έναν κόσμο ασφάλειας, δημοκρατίας και ανθρώπινων ελευθεριών απέναντι στις απειλές της τρομοκρατίας.

Έτσι πρέπει να συνεχίσουμε. Η επίλυση του Κυπριακού, η ωρίμανση των ελληνοτουρκικών σχέσεων και η επίλυση του ζητήματος της υφαλοκρηπίδας είναι ζητήματα για τα οποία θα ληφθούν κρίσιμες αποφάσεις μέχρι τον Δεκέμβριο του 2004.

Η πρόκληση είναι η λύση των εθνικών μας θεμάτων. Η οριστική αλλαγή της πολιτικής πραγματικότητας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, που θα απελευθερώσει δυνάμεις δημιουργίας και θα μας επιτρέψει να στρέψουμε πόρους και διπλωματικά μέσα σε άλλους στόχους για περισσότερη ασφάλεια και ευημερία.

Στην Κύπρο η πρόκληση είναι η λύση του Κυπριακού. Να αναδείξουμε μια ισχυρή επανενωμένη Κύπρο με βάση το Σχέδιο Ανάν. Οι νέοι του 1974 επιστρατεύτηκαν για να υπερασπίσουν την Κύπρο. Δεν έφθασαν ποτέ στο νησί. Επέστρεψαν με την γεύση της ήττας σε έναν πόλεμο που δεν έγινε ποτέ. Οι νέοι του 1974 είναι σήμερα ενεργοί πολίτες, έχουν παιδιά. Και τα παιδιά του 2004 πρέπει να δουν μια ενωμένη Κύπρο.

Στο πεδίο των ελληνοτουρκικών σχέσεων ο στόχος είναι να διώξουμε τις αβεβαιότητες από το Αιγαίο. Να γράψουμε την πρώτη σελίδα σε μια νέα ιστορία των ελληνοτουρκικών σχέσεων. Με ασφάλεια, συνεργασία, επικοινωνία, που θα επιτρέψουν στις δυο χώρες να κατακτήσουν νέα θέση στη διεθνή σκηνή, με καινούργιο περιεχόμενο, με άλλη δυναμική. Θα χρειασθεί να αγωνισθούμε για αυτή την προοπτική. Μπορούμε να πετύχουμε και σ' αυτό το σχέδιό μας, όπως το έχουμε αποδείξει και σε άλλα μεγαλόπνοα εγχειρήματα της σύγχρονης Ελλάδας. Η ισχυρή Ελλάδα δεν θα έχει σταθερότητα, ασφάλεια και προοπτική αν δεν ολοκληρώσουμε την προσπάθεια που αρχίσαμε και που με συστηματική εργασία φτάσαμε ως εδώ σε συνθήκες εθνικής ενότητας και ομοψυχίας.

III. Πού πηγαίνουμε; Το όραμά μας

Το 2004 είναι για την Ελλάδα και τους Έλληνες η απαρχή μιας περιόδου μεγάλων προκλήσεων, αλλά και μεγάλων δυνατοτήτων για την κοινωνία μας. Μιας εποχής πνοής και προοπτικής, που βασίζεται στα μέχρι σήμερα επιτεύγματά μας αλλά σηματοδοτείται από τους στρατηγικούς στόχους και το όραμά μας.

1. Με αφετηρία τα κεκτημένα των κόπων μας

Η πολιτική της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ δίνει χειροπιαστά αποτελέσματα. Ενδυνάμωσε τη θέση της Ελλάδας στο παγκόσμιο στερέωμα, της επέτρεψε να θέτει και να πετυχαίνει σπουδαίους στόχους, όπως η ΟΝΕ, η ένταξη της Κύπρου στην Ένωση, η ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων, η διαρκής σύγκλιση προς την Ευρώπη. Οι οικονομικές και κοινωνικές

πολιτικές μας έχουν ήδη απτά και ορατά αποτελέσματα για τους πολίτες. Αγγίζουν τη ζωή, τον καθημερινό σχεδιασμό, την καθημερινή δράση τους. «Πρώτα ο Πολίτης» είναι η αρχή που συμπληρώνει την αρχή «Πρώτα η Ελλάδα».

Όλοι βλέπουμε ότι σταδιακά οι οικονομικοί δείκτες βελτιώθηκαν τόσο ώστε να γίνουμε δεκτοί στην «πρώτη ταχύτητα» της Ευρώπης. Ότι ο πληθωρισμός περιορίστηκε δραστικά και το δημόσιο έλλειμμα μειώθηκε, επιτρέποντας σε κοινωνικές πολιτικές να ευδοκιμήσουν. Ότι ο ρυθμός ανάπτυξης έγινε ο υψηλότερος στην Ευρώπη, τα πραγματικά εισοδήματα βελτιώθηκαν σημαντικά. Ότι οι φορολογικές ελαφρύνσεις ενίσχυσαν το εισόδημά τους.

Οι αγρότες είδαν να κερδίζονται όλες οι μεγάλες μάχες στο ευαίσθητο μέτωπο της γεωργίας προς όφελός τους. Να εξασφαλίζονται πόροι και εισοδήματα μέχρι το 2013 και να νοιώθουν βεβαιότητα σε μια περίοδο έντονης διεθνούς ρευστότητας, όταν έτεινε να επικρατήσει και στη χώρα μας η κινδυνολογία του «τέλους των επιδοτήσεων».

Οι πολίτες όλης της χώρας βλέπουν ότι με τις πολιτικές μας έχουν αμβλυνθεί σημαντικά οι ανισότητες σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Ότι έχουν δημιουργηθεί ευκαιρίες για ανάπτυξη, που εξασφαλίζει την τοπική ευημερία.

Οι πολίτες έχουν συνειδητοποιήσει ότι τα τελευταία δέκα χρόνια ζουν και εργάζονται σε μία σταθερή οικονομία, έχουν περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης, τους προσφέρονται δυνατότητες και κίνητρα για πρόοδο και ευημερία. Είδαν την κοινωνική απορύθμιση της τριετίας 1990-1993 να διαδέχεται μία οργανωμένη, σταθερή και συστηματική κοινωνική μεταρρύθμιση. Είδαν στην πράξη ότι το ΠΑΣΟΚ μεριμνά για το δημόσιο συμφέρον, για το συμφέρον των πολλών, και ιδιαίτερα των οικονομικά ασθενέστερων, των κοινωνικά αποκλεισμένων.

Οι πολίτες έχουν διαπιστώσει ότι η ποιότητα ζωής βελτιώνεται, τα μεγάλα και μικρά δημόσια έργα έκαναν τις πόλεις περισσότερο προσβάσιμες και φιλικές. Ότι τους δίνουν τη δυνατότητα να επικοινωνούν καλύτερα, να σχεδιάζουν και να προωθούν τα σχέδιά τους με λιγότερες δυσκολίες.

Οι πολίτες είδαν να βελτιώνεται η δημόσια υγεία. Είδαν να κτίζονται και να οργανώνονται μεγάλα νέα νοσοκομεία σε όλη τη χώρα. Είδαν να παρέχονται νέες υπηρεσίες. Είδαν νέες επενδύσεις, μέσα και εξοπλισμό, νέο εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό.

Οι πολίτες είδαν να αναβαθμίζεται η ποιότητα της ζωής στην ύπαιθρο και στα αστικά κέντρα. Να εξασφαλίζεται ισόρροπη διαχείριση των φυσικών πόρων. Να προστατεύονται οι δασικές εκτάσεις και να περιορίζονται οι πυρκαγιές σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα. Να χωροθετούνται, παρά το πολιτικό κόστος, οι νέοι χώροι υγειονομικής ταφής απορριμμάτων και να διακόπτεται η λειτουργία παράνομων χώρων απόθεσης απορριμμάτων. Να διασφαλίζεται η ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων. Να προστατεύονται αποτελεσματικά οι ακτές με αποτέλεσμα να έχουμε τις καθαρότερες ακτές σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι πολίτες γνώρισαν καινοτόμες μεταρρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης και νέους θεσμούς διαφάνειας και αξιοκρατίας. Την αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων και τη βελτίωση των υπηρεσιών, μεταξύ άλλων μέσω των νέων τεχνολογιών. Την επιλογή του προσωπικού με αντικειμενικά και αξιοκρατικά κριτήρια. Την εισαγωγή ΚΕΠ, που σε όλη την Ελλάδα προσφέρουν 750 διοικητικές υπηρεσίες. Τη διαβούλευση με

κοινωνικούς εταίρους, που ανέδειξε την κοινωνική αποστολή της Διοίκησης ιδίως στον τομέα του κοινωνικού αποκλεισμού.

2. Τριάντα χρόνια στην υπηρεσία της δημοκρατίας και της κοινωνίας

Από το 1981 που ανέλαβε την διακυβέρνηση της χώρας, το ΠΑΣΟΚ με τον Ανδρέα Παπανδρέου εξάλειψε τους θύλακες του αυταρχισμού και της στρατοκρατίας, έδωσε φωνή στο απωθημένο στο περιθώριο από τη Δεξιά κομμάτι του ελληνικού λαού, κατάργησε τους αποκλεισμούς και τις διαχωριστικές γραμμές του παρελθόντος. Ενίσχυσε με τρόπο απτό και ουσιαστικό τη θέση του αγρότη, του μικρομεσαίου, του μη προνομιούχου Έλληνα. Έδωσε μάχες για να διασφαλίσει την ειρήνη και τη σταθερότητα στην ευρύτερη περιοχή.

Αλλά η πρόοδος της ελληνικής κοινωνίας δεν σταμάτησε εκεί: Με τον **Κώστα Σημίτη**, το ΠΑΣΟΚ αλλάζει τη θέση της Ελλάδας στην Ευρώπη και τον κόσμο. Θωρακίζουμε τα εθνικά ζωτικά συμφέροντα, αλλά και την ελληνική οικονομία στην εποχή του τέλους του διπολισμού. Αυξάνουμε τις δυνατότητες της Ελλάδας και των Ελλήνων. Εμπεδώνουμε όλοι μια **νέα εθνική αυτοπεποίθηση**. Αγωνιστήκαμε και αγωνιζόμαστε για μία ποιοτική αλλαγή των νοοτροπιών για την συνολική ταυτότητα και λειτουργία της κοινωνίας.

Πολλά που σήμερα τα θεωρούμε αυτονόητα ή κεκτημένα χρειάστηκαν αγώνα, μόχθο, συνέπεια, επιμονή. Κεντρικός αντίπαλός μας ήταν και εξακολουθεί να είναι οι παρωχημένες αντιλήψεις για την πολιτική, για την οργάνωση και λειτουργία της κοινωνίας. Κι αυτές οι αντιλήψεις -ας το θυμηθούμε- αντέδρασαν και αντιδρούν σε κάθε βήμα που επιχειρούσαμε για να αλλάξουμε τα πράγματα.

Υπερασπιστήκαμε και εμπεδώσαμε αντιλήψεις που επεδίωκαν τομές και ρήξεις. Που δεν συμβιβάστηκαν μπροστά στο πολιτικό κόστος. Που δεν αρκέστηκαν στη βολική διαχείριση της στασιμότητας, δεν παραιτήθηκαν, αλλά απάντησαν επιθετικά σε κάθε πρόκληση για την ισχυρή Ελλάδα και την ισχυρή κοινωνία.

Υπερασπιστήκαμε και εμπεδώσαμε αντιλήψεις και στάσεις πολιτικής που υπηρετούν το δημόσιο συμφέρον για το σήμερα, αλλά και για το αύριο. Που αντιστέκονται στα ειδικά συμφέροντα. Που λένε όχι στα συντεχνιακά συμφέροντα. Όχι στις νοοτροπίες της ομάδας.

Υπερασπιστήκαμε και εμπεδώσαμε αντιλήψεις και πρακτικές που έπληξαν το πελατειακό κράτος, την εξάρτηση του πολίτη από παροχές που διαιωνίζουν την αδυναμία του.

Υπερασπιστήκαμε και εμπεδώσαμε αντιλήψεις που αναβαθμίζουν τη σημασία των θεσμών και των κανόνων στην οργάνωση της κοινωνίας, τη σημασία της συλλογικότητας, της συναίνεσης, του κοινωνικού διαλόγου.

Υπερασπιστήκαμε και εμπεδώσαμε αντιλήψεις εθνικής αυτοπεποίθησης, σιγουριάς, σεβασμού απέναντι στο διαφορετικό, απέναντι σε αντιλήψεις περιχαράκωσης, μισαλλοδοξίας και ξενοφοβίας.

Υπερασπιστήκαμε και εμπεδώσαμε αντιλήψεις για την αναγκαιότητα της δημόσιας ηθικής, της αξιοπιστίας, της συνέπειας και της διαφάνειας ως αναπόσπαστων στοιχείων της πολιτικής και των μέσων που επιλέγουμε για την επιτυχία των σκοπών της.

Το αποτέλεσμα: Συμβάλαμε στην αλλαγή των νοοτροπιών. Στην αλλαγή αντιλήψεων για τη ταυτότητα και τη λειτουργία της κοινωνίας μας. Δημιουργήσαμε αυτοπεποίθηση και τη συνείδηση στον ελληνικό λαό ότι έχουμε δυνατότητες. Χρέος μας να συνεχίσουμε πιο αποφασιστικά, πιο δυναμικά, ώστε να ολοκληρώσουμε το όραμα για μια Ελλάδα ψηλά στην κοινωνία των ευρωπαϊκών κρατών. Για μια Ελλάδα νέων δυνατοτήτων και νέων ευκαιριών για όλους τους Έλληνες.

3. Με όραμα και λογισμό

Τίποτε από όλ' αυτά δεν προέκυψε τυχαία. Είναι αποτέλεσμα προγραμματισμού, συστηματικής δουλειάς, εφαρμογής των αρχών μας. Κατακτήσαμε ένα καλύτερο επίπεδο χάρη στην κοινή προσπάθεια του ελληνικού λαού. **Τίποτα δεν ήταν δεδομένο και δεν θα προέκυπτε χωρίς την πολιτική βούληση των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ.** Το πώς ασκείς την πολιτική διακυβέρνηση, πώς αντιλαμβάνεσαι την ποιότητα ζωής, πώς βλέπεις την ανάπτυξη, πώς προστατεύεις το περιβάλλον ή πώς προωθείς τον πολιτισμό εξαρτάται από τις αρχές που έχεις θέσει για την ευημερία του πολίτη, την ενδυνάμωση της τοπικής κοινωνίας, την ισότητα και την ισονομία.

Ό,τι σχεδιάσαμε και εφαρμόζουμε δεν είναι άσχετο με τη μεγάλη μας προγραμματική προσπάθεια για τα έτη 2004-2008. Σε τομείς, όπου υπάρχουν ελλείψεις, αδυναμίες και υστερήσεις, επιλέγουμε και θα επιλέγουμε πάντα την ένταση της προσπάθειας, διαφορετικές αντιμετώπισεις θεμάτων, την επίλυση των προβλημάτων με βελτίωση και διόρθωση των πολιτικών μας. Το πλαίσιο της συνεχούς μεταρρύθμισης αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο και βάση για τους βηματισμούς μας. Ο βηματισμός μας πατά σε στέρεο έδαφος. Αρνούμαστε ερασιτεχνισμούς και συγκυριακές λύσεις. Τα νέα επιτεύγματα οφείλουν να εντείνουν τη δυναμική της κοινωνίας για πρόοδο, να μην ακυρώνουν τη συνολική προσπάθεια, να βοηθούν στην επίτευξη των μεγάλων μας στόχων, να συμβάλλουν σε ένα καλύτερο παρόν και σε ένα ακόμα καλύτερο μέλλον.

4. Κριτική και αυτοκριτική αποτίμηση

Η δύναμή μας, ως σοσιαλιστών, είναι όχι μόνο τα επιτεύγματά μας. Είναι και ο κριτικός και ο αυτοκριτικός μας λόγος. Μόνο χάρη σ' αυτόν μπορούμε να δώσουμε λύσεις σε υστερήσεις και σε ελλείψεις. Οφείλουμε να αξιολογούμε τα αποτελέσματα της δράσης μας. Να βλέπουμε σωστά την πραγματικότητα, να ανατρέχουμε στα αίτια της κάθε κατάστασης, να αναζητούμε λύσεις στη ρίζα κάθε προβλήματος. Έτσι θα αποδώσουν οι πολιτικές μας ακόμη καλύτερα αποτελέσματα. Το συνολικότερο σχέδιό μας, η **εθνική στρατηγική της πραγματικής οικονομικής και κοινωνικής σύγκλισης**, καθορίζει ιεραρχήσεις και οικονομικές ρυθμίσεις που έχουν καθοριστική σημασία στην καθημερινή ζωή όλων μας. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

Πετύχαμε σταθερότητα στην οικονομία, ισχυρό νόμισμα και ισχυρούς ρυθμούς ανάπτυξης. Ταυτόχρονα επιδιώκουμε να βελτιώνουμε και άλλα μεγέθη. Αλλά και να κινητοποιούμε τις δυνάμεις της κοινωνίας μας: Για να μειώσουμε δραστικά την ανεργία και να οικοδομήσουμε μια πιο ισχυρή οικονομία, που δημιουργεί περισσότερες νέες θέσεις εργασίας για όλους τους ανέργους και ιδιαίτερα για τους νέους και τις νέες. Για να στηρίξουμε ενεργά τα χαμηλά εισοδήματα. Για να άρουμε κοινωνικούς αποκλεισμούς. Για να ολοκληρώσουμε ένα νέο κοινωνικό κράτος. Για να προωθήσουμε την ανάπτυξη των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων. Για να ενισχύσουμε την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων και την αύξηση των εξαγωγών.

Στην κορυφή της πολιτικής μας είναι η διεύρυνση της δυνατότητας για εξασφάλιση εργασίας. Για δημιουργική και οικονομικά αποδοτική απασχόληση - και για όλους τους νέους επιστήμονες μια θέση επιτυχημένης σταδιοδρομίας στη σύγχρονη Ελλάδα. Συνεχίζουμε: Με αύξηση των ειδικών προγραμμάτων απασχόλησης. Με τη διάχυση της ανάπτυξης και των δημοσίων επενδύσεων σε όλη τη χώρα. **Με την ολόπλευρη προώθηση όλων των διαρθρωτικών αλλαγών και των κινήτρων, που οδηγούν στην μεγαλύτερη αύξηση των επενδύσεων και των προσλήψεων σ' όλους τους κλάδους της παραγωγής, των υπηρεσιών και της έρευνας.**

Οργανώσαμε μεγάλες επενδύσεις υποδομών στον τομέα της παροχής υπηρεσιών υγείας. Υπάρχουν όμως υστερήσεις και ελλείψεις στο ίδιο το δίκτυο της παροχής υπηρεσιών υγείας και στη δυνατότητα όλοι οι πολίτες να έχουν ποιοτική φροντίδα.

Επιφέραμε μεταρρυθμίσεις και αλλαγές στη δημόσια διοίκηση. Αλλά δεν έχουμε εξασφαλίσει ακόμα μια αποδοτική δημόσια διοίκηση και αυτοδιοίκηση, όπου όλοι οι λειτουργοί λειτουργούν με βάση τις αρχές της χρηστής διοίκησης και το γενικό συμφέρον.

Υποστηρίζουμε την επιχειρηματικότητα, αλλά δεν έχουμε ελέγξει πάντα αντιπαραγωγικές ή άλλες παρασιτικές δραστηριότητες.

Επιδιώκουμε την περαιτέρω ενίσχυση της προσπάθειας για υπηρεσίες υποστήριξης του αγροτικού τομέα και της υπαίθρου.

Θεωρούμε ιδιαίτερης σημασίας την περαιτέρω ποιοτική απόδοση και αξιολόγηση του εκπαιδευτικού μας συστήματος και των τριτοβάθμιων ιδρυμάτων της χώρας για να συμβαδίζει η εκπαιδευτική προσπάθεια με τις ανάγκες της κοινωνίας και της ανάπτυξης.

5. Το ΠΑΣΟΚ: ένα σύγχρονο σοσιαλιστικό κόμμα

Μετά την κατάρρευση των συλλογικών μεγάλων ουτοπιών, η πολιτική εμφανίζεται λιγότερο ιδεολογική και μαζική, πιο «επικοινωνιακή» και διεθνοποιημένη. Ως σοσιαλιστές δεν μπορούμε να αγνοήσουμε τα νέα μέσα και τις νέες προκλήσεις αλλά και δεν ξεχνάμε ότι πυρήνας της πολιτικής μας είναι ο σεβασμός του κάθε ανθρώπου ξεχωριστά. **Η πολιτική για εμάς συνεχίζει να αποτελεί τον πιο αποτελεσματικό τρόπο αντιμετώπισης των συλλογικών προβλημάτων και διασφάλισης του πλαισίου που έχει ανάγκη ο καθένας για να ζήσει όπως θέλει. Το να είναι η πολιτική στο προσκήνιο, αφορά όλους μας.**

Στις προσπάθειες για την απαξίωση της πολιτικής, απαντάμε προσαρμόζοντας τον προγραμματισμό μας στα αιτήματα της κοινωνίας, χωρίς να πάψουμε να υλοποιούμε τις αρχές μας. Αξιοποιούμε την πλούσια εμπειρία μας στη διακυβέρνηση, την παρουσία μας στη διεθνή πολιτική, τα διδάγματα της συμμετοχής μας και της Προεδρίας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Έχουμε όμως το θάρρος να κάνουμε την αυτοκριτική μας, να λογοδοτούμε ανοικτά στους πολίτες και να αναπροσαρμόζουμε επιμέρους επιλογές μας.

Ας μην παγιδευόμαστε σε ψεύτικα διλήμματα, σε ύποπτες διαχωριστικές γραμμές. Δεν υπάρχει «νέο» και «παλαιό» ΠΑΣΟΚ. Υπάρχει ένα κίνημα με συνέχεια, που δεν μένει άκαμπο, ακριβώς γιατί και ο κόσμος μας αλλάζει. Είμαστε ένα κίνημα ανοιχτό στις αλλαγές γιατί η κοινωνική αλλαγή είναι το πιστεύω μας. Είμαστε μια μεγάλη παράταξη, που ανανεώνεται διαρκώς και συσπειρώνει συνεχώς νέες δυνάμεις για να απαντά αποτελεσματικά στις μεγάλες προκλήσεις της νέας εποχής.

Το ΠΑΣΟΚ ανήκει στο πλατύ ρεύμα του ευρωπαϊκού δημοκρατικού σοσιαλισμού. Το ρεύμα αυτό, με κύριο μέσο τις συνεκτικές μεταρρυθμίσεις που δεν διαρρηγνύουν τον κοινωνικό ιστό, αγωνίζεται για τη βελτίωση της ζωής κάθε πολίτη αλλά κυρίως των πιο αδύναμων, τον εκδημοκρατισμό των πολιτικών θεσμών, την τόνωση της ατομικής και συλλογικής αξιοπρέπειας και αυτοπεποίθησης, τη συνεργασία μεταξύ των λαών. Οι αρχές αυτές οδηγούν σε όλη τη διάρκεια της πορείας του την πολιτική του ΠΑΣΟΚ.

6. Οι αρχές του σύγχρονου σοσιαλισμού

Στη νέα εποχή που έχει ήδη ανατείλει οι στρατηγικοί στόχοι μας είναι αμετάβλητοι: Η χειραφέτηση του ανθρώπου από τα οικονομικά, πολιτικά και συμβολικά δεσμά. Η εξασφάλιση ίσων και ουσιαστικών δυνατοτήτων σε κάθε πολίτη να διαμορφώνει ελεύθερα και δημιουργικά τη ζωή του. Η διαμόρφωση μιας κοινωνίας που βασίζεται στην ισορροπία ανάμεσα στην οικονομία, την κοινωνία, το πολιτικό σύστημα και τον πολιτισμό.

Για να επιτύχουμε όμως αυτούς τους στόχους δεν διστάζουμε να προσαρμόσουμε τα μέσα και τις τακτικές μας επιδιώξεις. Γιατί για μας, τους σύγχρονους σοσιαλιστές, **σοσιαλισμός σημαίνει διαρκής αλλαγή με βάση σταθερές αρχές.**

Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης του κεφαλαίου, αποδεχόμαστε το ρόλο της αγοράς ως πλαισίου λειτουργίας των επιχειρηματικών σχέσεων, λέμε όμως όχι στην κοινωνία της αγοράς. Πιστεύουμε ότι οι αγορές δημιουργήθηκαν για την εξυπηρέτηση του ανθρώπου και όχι για να υπηρετεί ο άνθρωπος τις αγορές. Αρνούμαστε την εμπορευματοποίηση των κοινωνικών αγαθών και υπηρεσιών όπως η δημόσια παιδεία, η δημόσια υγεία και η δημόσια κοινωνική ασφάλιση. Η δυνατότητα συμμετοχής όλων σ' αυτές εξασφαλίζει τη συνοχή της κοινωνίας. Δεν θέλουμε να μείνει κανείς πίσω. Η οριοθέτηση των επιλογών μας έχει ως μοναδικό κίνητρο τον άνθρωπο και όχι το οικονομικό κέρδος. Σε αυτούς τους τομείς μπορεί να αναπτυχθεί και η ιδιωτική και ατομική επιχειρηματικότητα με κανόνες ελέγχου και εποπτείας του κράτους.

Στην εποχή της γενικευμένης ανασφάλειας, επιβεβαιώνουμε την κεντρική θέση της αλληλεγγύης προς τους συνανθρώπους μας. Αρνούμαστε την κοινωνία των 2/3. Παράλληλα όμως αγωνιζόμαστε για να πετύχουμε μια νέα ισορροπία ανάμεσα στην ατομική ευθύνη και τη συλλογική αλληλεγγύη. Ενισχύουμε τα αδύναμα στρώματα, αυτούς που έχουν πραγματικές ανάγκες, λαμβάνοντας επιλεκτικά αλλά γενναιόδωρα μέτρα, που εξασφαλίζουν την αξιοπρεπή διαβίωσή τους. Εργαζόμαστε για την άρση των ανισοτήτων με τη δημιουργία ίσων ευκαιριών και ευχερειών. Είμαστε αντίθετοι με τις αντιλήψεις της «φιλάνθρωπης» διανομής αγαθών, που υπερασπίζεται η Δεξιά. Παλεύουμε για την τόνωση της δημιουργικότητας εκείνων που χρειάζονται ενίσχυση παρά με τη διαιώνιση της εξάρτησής τους. Έτσι η αλληλεγγύη γίνεται μοχλός ανάπτυξης όλης της κοινωνίας.

Στην εποχή ραγδαίων οικονομικών και κοινωνικών αλλαγών αγωνιζόμαστε για κοινωνική δικαιοσύνη. Καμία κοινωνία δεν μπορεί να παραμείνει υγιής αν αποτύχει να ελέγξει τις μεγάλες ανισότητες στην κατανομή του εισοδήματος και του πλούτου. Γιατί οι ανισότητες αυτές είναι όχι μόνο αποτέλεσμα των ικανοτήτων του καθενός αλλά και άλλων παραγόντων όπως θεσμών, ρυθμίσεων, κληρονομιών και στρεβλώσεων της αγοράς.

Στην εποχή της αποδυνάμωσης των συλλογικών οραμάτων, προωθούμε τη δημοκρατική συμμετοχή. Αγωνιζόμαστε για την ενδυνάμωση της κοινωνίας των πολιτών, των εθελοντικών οργανώσεων, του τρίτου τομέα. Εμπλουτίζουμε τη δημοκρατία με νέες μορφές

αποκέντρωσης, νέους θεσμούς κοινωνικού ελέγχου και μηχανισμούς διαβούλευσης. Στην εποχή της ανάδυσης της ξеноφοβίας και της μισαλλοδοξίας, προωθούμε την ανοιχτή κοινωνία και την ανεκτικότητα. Αγωνιζόμαστε για τη διαμόρφωση ενός πλαισίου κοινωνικής συνοχής, που παρέχει ουσιαστικές ευκαιρίες στον καθένα, και ταυτόχρονα επιχειρεί να εξασφαλίσει την ενσωμάτωση στην κοινωνία μας των μεταναστών που το επιθυμούν.

Στην εποχή της κοινωνίας της γνώσης, προωθούμε μια νέα αντίληψη για τη δημιουργικότητα του πολίτη. Θεωρούμε την παιδεία και τον πολιτισμό δημόσια αγαθά, γιατί αποσκοπούν στην εμπέδωση κριτικού πνεύματος και τη δημιουργία ενός πλαισίου επιλογών.

Στην εποχή που τα ΜΜΕ καθορίζουν τις σκέψεις και τις συμπεριφορές με κυρίαρχο κριτήριο την αποδοτικότητα του κεφαλαίου, θέση μας είναι η δημιουργία θεσμών δημοκρατικού και κοινωνικού ελέγχου. Βασικός μας στόχος είναι η εξασφάλιση ενός πλούσιου πεδίου εκπαιδευτικών και πολιτιστικών επιλογών. Θέλουμε ο κάθε πολίτης να μπορεί να κρίνει, να επιλέγει, να μορφώνεται, να αναπτύσσει ευθύνη για να πραγματώνει τις δυνατότητές του.

Στην εποχή των μεγάλων διεθνών ανακατατάξεων, αγωνιζόμαστε για την ισχύ του διεθνούς δικαίου. Πιστεύουμε στην ειρήνη και τη συνεργασία ως τρόπων επίλυσης των διαφορών, ως απόδειξη πίστης στον άνθρωπο και στην πολιτική.

7. Ο εκσυγχρονισμός – τομές και συναίνεση

Αυτές οι αρχές θα μπορούσαν να φαντάζουν γενικόλογες αν δεν τους έδινε πνοή η συνεκτικότητα και η αποδειγμένη πλέον αξιοπιστία της πολιτικής μας πρότασης. Αποδείξαμε ότι η Αριστερά της ευθύνης δεν έχει να διαλέξει ανάμεσα σε περισσότερη ευημερία και μεγαλύτερη κοινωνική δικαιοσύνη, αλλά μπορεί να καταστήσει την πρώτη θεμέλιο της δεύτερης. Αποδείξαμε ότι ο σοσιαλισμός στην εξουσία δεν είναι μόνο ωραία λόγια αλλά και έργα βάσει συνολικού σχεδίου, έργα που προγραμματίζονται, αρχίζουν, ολοκληρώνονται και τίθενται στην υπηρεσία ολόκληρου του ελληνικού λαού.

Αποδείξαμε ότι η ενίσχυση των ασθενέστερων και μη προνομιούχων στρωμάτων του πληθυσμού δεν είναι ανάγκη να περάσει μέσα από ευκαιριακές παροχές, αλλά μπορεί να επιτευχθεί χάρις στην ορθολογική αξιοποίηση του πλεονάσματος της συλλογικής προσπάθειας. Αποδείξαμε ότι προοδευτική διακυβέρνηση δεν σημαίνει μόνο διαχείριση, αλλά επιλογές βάσει αρχών, ότι η κοινωνία είναι έτοιμη να ανταποκριθεί σε κάλεσμα δημιουργίας, αν πεισθεί ότι το στηρίζει ένα συλλογικό όραμα για το μέλλον.

Τα αποτελέσματα της δράσης μας έχουν δημιουργήσει μια ευρεία κοινωνική συναίνεση γύρω από τους στόχους μας. Συναίνεση όμως δεν σημαίνει ότι δεν γίνονται τομές αν δεν είναι σύμφωνη όλη η κοινωνία. Συναίνεση σημαίνει ότι η κοινωνία δεν αιφνιδιάζεται, παρακολουθεί και της δίνεται η ευκαιρία να συμμετάσχει στις εξελίξεις. Σημαίνει ότι η κοινωνία διαθέτει ένα χάρτη συλλογικής πορείας, που το ΠΑΣΟΚ έχει έγκαιρα κοινοποιήσει και δεν σταματά να θέτει σε διάλογο με τις δημιουργικές δυνάμεις του τόπου.

Έτσι αντιλαμβανόμαστε τον εκσυγχρονισμό: ως κατευθυντήρια γραμμή δράσης για ανανέωση στη βάση των θεμελιωδών αρχών, των δεσμεύσεων και των μετρήσιμων επιτευγμάτων. **Πιστεύουμε ότι ο εκσυγχρονισμός της κοινωνίας είναι μια αέναη διαδικασία ισχυροποίησης της Ελλάδας και διεύρυνσης των δυνατοτήτων του Ελληνικού λαού. Τώρα που έχουμε θέσει τα θεμέλια των μεταρρυθμίσεων, τώρα που οι πολίτες γνωρίζουν, συμβάλλουν ενεργά και συναινούν, μέσα από κριτική και διαφωνίες,**

έχει έρθει η ώρα ακόμη πιο βαθιών τομών. Σε αυτό, και σε πολλά άλλα, η πολιτική μας πρόταση είναι βαθιά διαφορετική από τη λογική της συντηρητικής παράταξης, από τη λογική του αυταρχισμού.

Ήταν και είναι αυτονόητο για μας, το ΠΑΣΟΚ, ότι η επιδίωξη της εξουσίας δεν είναι αυτοσκοπός. Συνδέεται με αρχές, ιδέες και οράματα. Η διεκδίκηση ευθύνης για την άσκηση καθηκόντων δεν απορρέει από λογικές επιδίωξης προσωπικής και κοινωνικής δύναμης. Μας δεσμεύει η πάγια συνταγματική αρχή, που είναι κατάκτηση όλων των Ελλήνων: «όλες οι εξουσίες πηγάζουν από τον λαό και ασκούνται υπέρ αυτού και του έθνους».

IV. Πώς προχωράμε; Ένα συνολικό μεταρρυθμιστικό σχέδιο

Εμείς, το ΠΑΣΟΚ, φέραμε την **αλλαγή** στην Ελλάδα, ως όρο και ως πραγματικότητα. Ταυτιστήκαμε με αυτήν. Η αλλαγή της πολιτικής πράξης και της κυβερνητικής πολιτικής ώστε να τεθούν περισσότερο στην υπηρεσία του πολίτη και της ουσιαστικής δημοκρατίας, συνεχίζει να είναι ο πυρήνας της δράσης μας. Η μόνη διαφορά είναι ότι η αλλαγή συνδέεται πλέον άρρηκτα με το έργο μας, με την αποδειγμένη ικανότητά μας να εξασφαλίζουμε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, αλλά και διάχυση ευημερίας σε όλους, να δυναμώνουμε το Κράτος Δικαίου, να ενισχύουμε την κοινωνική πρόνοια, την οποία δεν βλέπουμε μόνο ως μηχανισμό αναδιανομής για λόγους κοινωνικής αλληλεγγύης, αλλά και ως μέσο για την επίτευξη του στόχου της οικονομικής και κοινωνικής σύγκλισης.

Δεν πιστεύουμε ότι κρατάμε το κλειδί της απόλυτης αλήθειας ή ότι είμαστε οι μόνοι που νοιαζόμαστε τον τόπο μας και τους ανθρώπους του. Πιστεύουμε όμως ότι δικαιούμαστε, λόγω των αρχών μας, του έργου που έχουμε επιτελέσει και του συνολικού σχεδίου μας για το μέλλον, να υποστηρίξουμε ότι είμαστε εκείνοι που διαθέτουμε **αξιοπιστία** για την αντιμετώπιση των προκλήσεων. Αυτές τις αρχές και αυτό το μεταρρυθμιστικό σχέδιο θέλουμε να κοινωνήσουμε στους Έλληνες πολίτες και με βάση αυτά να κριθούμε.

Η δέσμευσή μας απέναντι στους πολίτες

Το ΠΑΣΟΚ έχει αποδείξει ότι είναι ένα κίνημα αλλαγών, ότι οι μεταρρυθμίσεις αποτελούν τη σταθερή του πυξίδα. Το κοινωνικό σώμα γνωρίζει τι είναι διατεθειμένες και ικανές να υλοποιήσουν οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ. Στο επίκεντρο των πολιτικών μας ήταν και παραμένει ως **κύριος αντίπαλος η ανασφάλεια**. Από την αναπτυξιακή μας πολιτική μέχρι την κοινωνική μας πολιτική στόχος πρωταρχικός παραμένει η καταπολέμηση της ανασφάλειας. Ένα αύριο που διευρύνει την σιγουριά και την προοπτική για όλους. **Οι αλλαγές είναι προς τα μπροστά -προς μεγαλύτερη και πιο μοιρασμένη ευημερία, προς βαθύτερη κοινωνική δικαιοσύνη, προς μια ισχυρότερη Ελλάδα στο εσωτερικό της και στον κόσμο- αλλά με σχεδιασμό και με σίγουρη και σταθερή πορεία**. Είναι ριζοσπαστικές αλλά στη βάση ενός συνολικού οράματος, με ρεαλισμό για την πορεία του τόπου και τις ανάγκες του ελληνικού λαού γιατί τίθενται με ειλικρίνεια και να βασίζονται στο διάλογο με την κοινωνία.

Στην πορεία μέχρι το 2008 τολμούμε νέες μεταρρυθμίσεις. Με επίκεντρο τον πολίτη, με εστίαση στην περιφερειακή ανάπτυξη και τις τοπικές κοινωνίες. Με εχέγγυα την ισχυρή οικονομία και την αντίληψή μας για το κράτος δικαίου. **Η μεταρρυθμιστική λογική μας**

προβλέπει ρήξεις και τομές που ανταποκρίνονται στις προκλήσεις των καιρών, που υποστηρίζουν τις ανάγκες της κοινωνίας των πολλών. Στο παρελθόν τολμήσαμε τέτοιες ρήξεις και οι επιλογές μας δικαιώθηκαν.

Για την τετραετία 2004-2008 το μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ στρέφεται γύρω από τρεις διακριτούς, συνεκτικούς και αλληλένδετους άξονες: ένα κοινωνικό συμβόλαιο πραγματικής σύγκλισης, που σχεδιάσαμε με συγκεκριμένους και υλοποιήσιμους στόχους στην ομώνυμη Χάρτα, κι ένα σχέδιο ανανέωσης της δημόσιας ζωής και των δημιουργικών δυνάμεων του τόπου.

1. Οικονομική και κοινωνική σύγκλιση

Κεντρική ιδέα και στόχος του συμβολαίου σύγκλισης που συνάψαμε, ήδη πριν από τις εκλογές, με τον ελληνικό λαό είναι η **βιώσιμη και δίκαια κατανεμημένη ανάπτυξη**. Βιώσιμη από οικονομική πλευρά, χωρίς διακινδύνευση δηλαδή της οικονομικής σταθερότητας και της συμμετοχής μας στον πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βιώσιμη όμως και από ποιοτική πλευρά, με έμφαση στην απασχόληση, την κοινωνική συνοχή, την καθημερινότητα του πολίτη και την προστασία του περιβάλλοντος προκειμένου η ανάπτυξη σήμερα να μην υποθηκεύει την ποιότητα ζωής των μελλοντικών γενεών.

Αν, από τη μία, επιδίωξή μας είναι η εμπέδωση των κοινωνικών κατακτήσεων και η εξασφάλιση της συνέχισης των πολιτικών συνοχής, από την άλλη, **συνεχίζουμε με μια σειρά συγκεκριμένων προτάσεων, που συνιστούν ταυτόχρονα και δεσμεύσεις και που υπηρετούν την αύξηση της απασχόλησης, την ενίσχυση του μέσου εισοδήματος με την παράλληλη βελτίωση της διανομής του εισοδήματος, την απελευθέρωση του επιχειρηματικού δυναμικού της οικονομίας, την οικοδόμηση της οικονομίας και κοινωνίας της γνώσης, την ανάπτυξη των υποδομών σε όλη την Ελλάδα, την αύξηση της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας, την ενίσχυση των τοπικών κοινωνιών, την περιφερειακή σύγκλιση, την αναζωογόνηση της υπαίθρου.**

Η πολιτική μας είναι συνεπής με τη συνεχή πτώση του δημόσιου χρέους και αποδίδει ένα μέρισμα σταθερότητας, εξυγίανσης και ειρήνης. Προχωρούμε λοιπόν με στοχευμένες πολιτικές. Για τη μείωση της ανεργίας στους νέους, τις γυναίκες, τους μακρόχρονα άνεργους, τους ηλικιωμένους, τους εργαζόμενους σε περιφέρειες με σημαντική ανεργία. Για τη βελτίωση του δικτύου αλληλεγγύης με αύξηση των κοινωνικών δαπανών, ώστε να προσεγγίσουν το 30% του ΑΕΠ το 2008 και την ουσιαστική στήριξη των χαμηλοσυνταξιούχων. Για την περαιτέρω μείωση των φορολογικών συντελεστών στα εισοδήματα των νοικοκυριών. Για την ενίσχυση των επιχειρήσεων και τη σταδιακή μείωση του συντελεστή φορολογίας κερδών. Για την αύξηση των δημοσίων δαπανών για την εκπαίδευση στο 5% μέχρι το 2008. Για την ενθάρρυνση της έρευνας μέσω χρηματοδοτήσεων και παροχής κινήτρων. Για τις μεγάλες επενδύσεις σε προηγμένες υποδομές και δίκτυα ενέργειας, μεταφορών και επικοινωνιών.

Για την ολοκλήρωση των μεγάλων εθνικών οδικών αξόνων και την ουσιαστική αναβάθμιση του σιδηροδρομικού δικτύου. Για τη δημιουργία εθνικού χάρτη χρήσεων γης, την υιοθέτηση καινοτόμων περιβαλλοντικών τεχνολογιών. Για τη μείωση της γραφειοκρατίας και την ενίσχυση της διαφάνειας με την προώθηση της «ηλεκτρονικής διακυβέρνησης» και τη ριζική απλοποίηση των συναλλαγών των πολιτών με τη Διοίκηση.

Οικονομική και κοινωνική σύγκλιση για εμάς σημαίνει σύγκλιση όλων των περιφερειών της χώρας μας, όχι απλώς σύγκλιση κάποιου μέσου όρου. Όλοι συνεισφέραμε στην προσπάθεια για ονομαστική σύγκλιση και όλοι έχουμε δικαίωμα στα αποτελέσματα της πραγματικής σύγκλισης. Γι' αυτό και με τις προτάσεις και τις πολιτικές μας για την επόμενη τετραετία δεσμευόμαστε για τη βελτίωση των υποδομών, των οικονομικών δυνατοτήτων και της ποιότητας ζωής στην περιφέρεια, για τη στήριξη του εισοδήματος των αγροτών, για την ουσιαστική συμμετοχή όλων στην ανάπτυξη.

Το σχέδιο μας για την οικονομική ανάπτυξη

Το όραμα της ανάπτυξης για την Ελληνική οικονομία την επόμενη τετραετία είναι ο μετασχηματισμός της σε μια οικονομία που στηρίζεται σε ένα καλά καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό, στην ευρεία διάχυση των νέων τεχνολογιών σε όλο τον παραγωγικό ιστό, και είναι ανοιχτή στον κόσμο και τις προκλήσεις του ανταγωνισμού. Μια οικονομία και **μια χώρα παραγωγής και παροχής σύγχρονων προϊόντων και υπηρεσιών έντασης γνώσης**. Μία οικονομία που βασίζεται σε οκτώ πυλώνες:

- Επένδυση στο **ανθρώπινο κεφάλαιο**. Η γνώση, που είναι αποτέλεσμα της γενικής παιδείας, αλλά και της εξειδίκευσης, της κατάρτισης και της δια βίου μάθησης αποτελεί το κυριότερο συστατικό της ανάπτυξης στη σημερινή εποχή. Η γνώση δεν σταματά με τα επίσημα πτυχία της δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Σωρεύεται αλλά και ανανεώνεται με ιδιαίτερα γρήγορους ρυθμούς και απαιτείται οι πολίτες να συμμετέχουν σ' αυτή την ανανέωση.
- Ενδυνάμωση της **επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας** της οικονομίας. Η χώρα μας είναι μια χώρα με πολλές μικρές επιχειρήσεις και, αναλογικά με τον πληθυσμό, με τους περισσότερους ελεύθερους επαγγελματίες στην ΕΕ. Η πολιτική μας στοχεύει στη μείωση των εμποδίων στην επιχειρηματικότητα, στην αύξηση του μεγέθους των επιχειρήσεων, την καλύτερη οργάνωσή τους, την πληρέστερη χρηματοδότησή τους και, βεβαίως, τον εξαγωγικό προσανατολισμό τους, με κέντρο βάρους τις γειτονικές χώρες της Νότιο-Ανατολικής Ευρώπης.
- Επένδυση στις **νέες τεχνολογίες και την καινοτομία**, ιδιαίτερα στους νέους τομείς της πληροφορικής, των επικοινωνιών, της βιοτεχνολογίας, των νέων υλικών, σε στενή σχέση με τον παραγωγικό τομέα τον οποίο τροφοδοτεί και ανανεώνει με νέες ιδέες, προϊόντα και υπηρεσίες. Η οικονομία της γνώσης και της πληροφορίας αποκτά όλο και μεγαλύτερο ειδικό βάρος στη δημιουργία προτιθέμενης αξίας παγκοσμίως, και αναμένεται να συνεχίσει με τους ίδιους ρυθμούς και στο μέλλον.
- Επένδυση στα **συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας**, όπως η ναυτιλία και ο τουρισμός. Στον τουρισμό, στόχος μας είναι η δραστικά βελτιωμένη ποιότητα παροχής υπηρεσιών, σύγχρονες υποδομές, διαφοροποιημένο και εμπλουτισμένο τουριστικό προϊόν με την ανάπτυξη θεματικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού, βασισμένο σε ενισχυμένα δίκτυα διανομής και μεταφοράς, ο οποίος αξιοποιεί πλήρως και αναδεικνύει το πολιτιστικό απόθεμα και την έντονη ποικιλία του φυσικού περιβάλλοντος της χώρας μας. Μέχρι σήμερα, η γεωγραφική ιδιομορφία της χώρας μας, η ύπαρξη απομακρυσμένων ηπειρωτικών περιοχών και μικρών νησιών είχαν ως αποτέλεσμα τη άντληση σημαντικών πόρων για τη σύνδεσή τους με την υπόλοιπη χώρα, την παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, τη διατήρηση σχολείων, ιατρικών υπηρεσιών κλπ. Αυτό το

κόστος το μετατρέπουμε σε τουριστικό πλεονέκτημα ώστε να δυναμώσει περαιτέρω η περιφερειακή ανάπτυξη.

- Επένδυση στις **σύγχρονες υποδομές** των τηλεπικοινωνιών και των μεταφορών. Θα δώσουμε έμφαση στην ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων, αλλά και στις επίγειες και θαλάσσιες μεταφορές. Η σύνδεσή μας με τις γειτονικές χώρες της Βαλκανικής και με την υπόλοιπη Ευρώπη, αλλά και με τις υπόλοιπες χώρες της Μεσογείου, μειώνει το κόστος μεταφοράς προϊόντων και αυξάνει την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων.
- Μια **αποτελεσματική δημόσια διοίκηση**. Η μείωση της γραφειοκρατίας, η απλοποίηση των αδειοδοτήσεων για επενδύσεις, η εισαγωγή ιδιωτικοοικονομικών κριτηρίων στη διαχείριση των ΔΕΚΟ, των νοσοκομείων, των ασφαλιστικών ταμείων και άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και η μηχανοργάνωση της κεντρικής διοίκησης και των ΟΤΑ, αποτελούν αναγκαία βήματα ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα του δημόσιου τομέα, που είναι προαπαιτούμενο για την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.
- Ένα **αποτελεσματικό ρυθμιστικό περιβάλλον**, που να διασφαλίζει τους όρους υγιούς ανταγωνισμού, την προστασία του καταναλωτή, καθώς και την ασφάλεια και τη φερεγγυότητα του χρηματοοικονομικού συστήματος, και που να στηρίζει ουσιαστικά τις επενδύσεις και την οικονομική δραστηριότητα, προσφέροντας σύγχρονες υπηρεσίες στους πολίτες και τις επιχειρήσεις και αναδεικνύοντας τη χώρα μας σε οικονομικό κέντρο για την ευρύτερη περιοχή.
- Μια **ανταγωνιστική γεωργία**, φιλική προς το περιβάλλον, προσαρμοσμένη στις ανάγκες του σύγχρονου καταναλωτή, που να παράγει και να διακινεί τόσο παραδοσιακά γεωργικά προϊόντα όσο και προϊόντα με ονομασία προέλευσης, βιολογικές καλλιέργειες, που να χαρακτηρίζεται από βιώσιμες γεωργικές επιχειρήσεις, να συνδέεται με τον τομέα της μεταποίησης και του εμπορίου, και να έχει έντονα εξαγωγικό χαρακτήρα.

2. Ποιότητα στην κοινωνική και πολιτική ζωή: με τον πολίτη για τον πολίτη

Ο δεύτερος άξονας του προγράμματος μας, το πολιτικό μας σχέδιο για την ποιότητα στην κοινωνική και πολιτική ζωή, επιδιώκουμε να αναδειχθεί με νέες προσεγγίσεις. Για να νιώσει ο πολίτης ότι ο δημόσιος βίος είναι μέρος της ζωής του και ότι η ποιότητά του τον αγγίζει άμεσα.

Η τετραετία που έρχεται πρέπει να είναι μια περίοδος στην οποία θα δοθεί έμφαση όχι μόνο στα μεγέθη αλλά στον τρόπο που θα αισθανθεί τη βελτίωση των μεγεθών ο πολίτης. Συμμετοχή, παροχή υπηρεσιών από τη διοίκηση, περιβάλλον, έρευνα, παιδεία και πολιτισμός πρέπει να πάρουν την πρωταγωνιστική πολιτική θέση που τους ταιριάζει, να βρεθούν στο επίκεντρο της πολιτικής. Και δεσμευόμαστε ότι θα συνεχισθεί η μετατόπιση δαπανών υπέρ της βελτίωσης της καθημερινής ζωής του πολίτη.

Στην απαίτηση των πολιτών για συμμετοχή στον δημόσιο βίο, απαντούμε με την ενίσχυση της δημοκρατικής συμμετοχής, την ενδυνάμωση της κοινωνίας των ενεργών πολιτών, την εμβάθυνση των θεσμών κοινωνικού ελέγχου και, μέσω αυτών, τη διαμόρφωση αντίβαρων στην εξάρτηση της πολιτικής από τα οικονομικά συμφέροντα. Θέλουμε να ανοίξει

ο δρόμος για τη συμμετοχή νέων πολιτών. Θέλουμε ο πολίτης να έχει μεγαλύτερες δυνατότητες διαβούλευσης κατά τη διαμόρφωση και τον έλεγχο της πολιτικής εξουσίας. Να ακούγεται η γνώμη του ούτως ώστε να επηρεάζει την έκβαση των θεμάτων που αφορούν τη ζωή του. Θέλουμε οι τοπικές κοινωνίες να είναι ακόμα περισσότερο παρούσες στο σχεδιασμό μας για το μέλλον.

Στην απαίτηση των πολιτών για την πλαισίωση της ζωής τους, απαντάμε με την εμπέδωση ενός Κράτους - επιτελείου που εξασφαλίζει τις κατευθύνσεις και το πλαίσιο για την οικονομία και την εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος και παράλληλα ενός Κράτους κοινωνικής ευθύνης που διασφαλίζει τη συλλογική αλληλεγγύη, την ισόρροπη ανάπτυξη, τα δικαιώματα του πολίτη στην εργασία, την παιδεία, και την υγεία. Θέλουμε μια διοίκηση πιο φιλική προς τον πολίτη, πιο αποτελεσματική και πιο δίκαια. Προωθούμε και θα προωθήσουμε μια σειρά από μέτρα για τη διευκόλυνση του πολίτη, δεσμευόμαστε όμως ότι θα παλέψουμε και για το πιο δύσκολο: την αλλαγή νοοτροπίας της Διοίκησης ως προς τις υποχρεώσεις της.

Στην απαίτηση των πολιτών για μια πιο ισορροπημένη σχέση με το φυσικό και αστικό περιβάλλον, απαντάμε με την ανάπτυξη και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και του περιβάλλοντος. Το να καταστήσουμε το περιβάλλον και πάλι φιλικό στον πολίτη -την υπέροχη ελληνική φύση που μας χαρίστηκε και που δεν τη σεβόμαστε όσο της αξίζει- είναι ίσως το μεγαλύτερο στοίχημα για τις γενιές που έρχονται. Η δέσμευσή μας είναι ότι δεν θα λείψει στο εξής από κανένα μέτρο μας η εξέταση της περιβαλλοντικής παραμέτρου και ότι αυτή θα καταστεί καθοριστικό στοιχείο κάθε πολιτικής επιλογής.

Στην απαίτηση των πολιτών για την εξασφάλιση ουσιαστικών προοπτικών ζωής, απαντάμε με την ενίσχυση των ποιοτικών παραμέτρων της παιδείας και της κατάρτισης. Διαμορφώνουμε συνθήκες ώστε το σχολείο και το πανεπιστήμιο να δημιουργούν στους νέους μεγαλύτερους δεσμούς με την κριτική σκέψη, τη γλώσσα και τη δημιουργία. Δίπλα στην προσπάθεια ενίσχυσης των υποδομών και το νοικοκύρεμα του τρόπου φοίτησης, έχουμε συνείδηση ότι πρέπει να δώσουμε μεγαλύτερο βάρος στο ουσιαστικό μέρος της προσφερόμενης στα παιδιά μας παιδείας. Σε αυτήν την κατεύθυνση, θα στρέψουμε την προσπάθειά μας στην αναζωπύρωση της έρευνας και την επιβράβευση της καινοτομίας.

Στην απαίτηση των πολιτών για πιο πλούσια σε ερεθίσματα ζωή, απαντάμε με τη συνέχιση των μεγάλων έργων πολιτισμού, την κατασκευή υποδομών και την οργάνωσης ευέλικτων θεσμών. Μαζί της θα ενταθεί η προσπάθεια εκδημοκρατισμού του πολιτισμού, η διασφάλιση ίσων δυνατοτήτων πρόσβασης στον πολιτισμό σε κεντρικό αλλά και σε περιφερειακό επίπεδο. Παράλληλα ενισχύουμε την αναπτυξιακή διάσταση του πολιτισμού.

Στην απαίτηση της νεολαίας για περισσότερες ευκαιρίες απαντάμε με ανάπτυξη, ειδικά προγράμματα, μεταρρυθμίσεις στην εκπαίδευση και ένα περιβάλλον που χαιρετίζει τη συμμετοχή κάθε νέου στα κοινά.

3. Η υπεύθυνη διακυβέρνηση

Τα επιτεύγματα των τελευταίων χρόνων δεν έγιναν στη τύχη. Όλα σχεδιάστηκαν με προσοχή, μεθοδικότητα, όραμα. Όλα κατακτήθηκαν. Τίποτα δεν ήταν δεδομένο και δεν θα προέκυπτε χωρίς την πολιτική βούληση αλλά και τον προσεκτικό σχεδιασμό των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ.

Έχουμε αποκτήσει πολύτιμη εμπειρία διοίκησης. Έχουμε εντοπίσει δυσλειτουργίες, ανασχετικές για την πρόοδο πρακτικές, πρακτικές που οδηγούν σε αντιπαλότητες, τριβές και καθυστερήσεις. Έχουμε διαμορφώσει το πλαίσιο για τον περιορισμό της γραφειοκρατίας, των συντεχνιακών πρακτικών και κυρίως των διαδικασιών επηρεασμού προς όφελος λίγων, ιδίως των προνομιούχων.

Η ικανότητα για καλύτερη διακυβέρνηση δεν είναι αυτονόητη. Προϋποθέτει εμπειρία, πειραματισμό, χρόνο για στοχασμό, διάθεση συμβιβασμού και υποχωρήσεων. Τώρα όμως την έχουμε. Έχουμε την αναγκαία γνώση. Έχουμε την ικανότητα να μην ακολουθήσουμε απλοϊκές σκέψεις και τετριμμένα επιχειρήματα, να αποφύγουμε πανάκειες που υποδηλώνουν άγνοια, να μην προσφύγουμε σε γνώμες που εμφανίζονται ως σωτήριες αλλά δεν έχουν αντίκρουσμα στην πραγματικότητα της κοινωνίας μας.

Έχουμε την ικανότητα να απλουστεύσουμε τις διαδικασίες απόφασης, να καταργήσουμε αδικαιολόγητες ιεραρχίες, να επιβάλουμε αυστηρές αξιολογήσεις, να περιορίσουμε θέσεις και να ελαφρύνουμε διαδικασίες.

Έχουμε την ικανότητα να διαμορφώσουμε μία διαφορετική λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης ώστε να λύνονται τα προβλήματα του πολίτη όσο το δυνατόν πιο κοντά του. Γιατί εμείς δημιουργήσαμε τους Καποδιστριακούς δήμους, τη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση και την περιφερειακή διοίκηση.

Έχουμε τις προϋποθέσεις για να επιτύχουμε σ' ένα κρίσιμο στοιχείο για τη βελτίωση της διακυβέρνησης. Την καταπολέμηση της νοοτροπίας του ωχαδερφισμού, της επιλεκτικής εφαρμογής των νόμων, της συντεχνιακής αντίληψης, της εκμετάλλευσης εξουσίας. Δείξαμε ότι το πολιτικό κόστος μας ήταν αδιάφορο. Αναμετρηθήκαμε με τις δυνάμεις της μη αλλαγής. Αρχή μας είναι η κοινωνική ευθύνη του πολίτη, όποια θέση και αν κατέχει. Μια υπεύθυνη κοινωνική συμπεριφορά εξασφαλίζει ένα καθαρό περιβάλλον διοίκησης.

Έχουμε τη δύναμη να αποσαφηνίσουμε ότι τα κεκτημένα των λίγων έχουν ημερομηνία λήξης. Ότι το μόνο κεκτημένο που ισχύει είναι η ανάγκη προαγωγής των συμφερόντων των πολιτών, η θεραπεία του γενικού συμφέροντος.

V. Τι μας χωρίζει από τη Δεξιά

Καλλιεργείται η εντύπωση ότι οι στόχοι της κοινωνίας είναι κοινοί για όλους, ότι οι διαχωριστικές γραμμές έχουν σήμερα σβήσει. Ένας μύθος που δεν έχει ίχνος αλήθειας, ειδικά στην Ελλάδα, είναι ότι πλέον η Δεξιά από την Αριστερά διαφέρουν ελάχιστα. Ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση καθορίζει την πολιτική μας και άρα ότι και στο μέλλον η πολιτική όλων των κομμάτων θα είναι ίδια. Η Ελλάδα όμως, και όχι η Ευρωπαϊκή Ένωση, καθορίζει πάντα τις λύσεις σε μια σειρά από σημαντικά ζητήματα, από τα εθνικά θέματα μέχρι την αναδιανομή του εισοδήματος μέσω της φορολογίας. Η Ελλάδα αποφασίζει με ποιο τρόπο γίνονται οι προσλήψεις, ποιοι κανόνες ισχύουν για τις απολύσεις, αν οι πόροι θα δοθούν για αμυντικές ή κοινωνικές δαπάνες, αν οι φοροαπαλλαγές αφορούν κυρίως τα υψηλά ή τα χαμηλά εισοδήματα. Μια κυβέρνηση δεν είναι ποτέ κοινωνικά ουδέτερη. Ο ελληνικός λαός δεν έχει εκχωρήσει την Ελλάδα στις Βρυξέλλες. Έχουμε εμείς το σύνολο της ευθύνης για το μέλλον μας.

Το ΠΑΣΟΚ εκφράζει το ρεύμα της σύγχρονης Αριστεράς. Είμαστε περήφανοι γι' αυτό, είμαστε περήφανοι για τις διαφορές μας στις ιδέες, στη νοοτροπία, στην πολιτική πράξη στην κοινωνία που οραματιζόμαστε. Αναδεικνύουμε τις διαφορές μας, όχι μόνο γιατί αποκαλύπτουν την ψυχή μας, τους στόχους μας, το όραμά μας για την ελληνική κοινωνία, αλλά και γιατί στη χώρα μας η συντηρητική παράταξη έχει μείνει προσκολλημένη σε αξίες του παρελθόντος, που αδυνατούν να εμπνεύσουν για το μέλλον.

Η διαχρονική διαφορά μας από τη Δεξιά βρίσκεται σε επίπεδο αξιών. Η Δεξιά, ακόμη και αν γνωρίζει την αδικία και την ανισότητα που υπάρχει στον κόσμο, τη θεωρεί νομοτέλεια και δεν επιθυμεί να την πολεμήσει, φοβούμενη ότι έτσι θα επηρεάσει ως μη όφειλε το ιερό, αν και αόρατο, χέρι της αγοράς. Σιωπά, υπεκφεύγει ή δημαγωγεί, όταν εμείς πολεμάμε την απειλή μιας κοινωνίας των 2/3. Όταν εμείς αγωνιζόμαστε να περιορίσουμε τις κάθε λογής ανασφάλειες και αβεβαιότητες του πολίτη. Θα τολμούσε ποτέ μια δεξιά κυβέρνηση, σε εποχές δημοσιονομικής αυστηρότητας, να τονώσει το εισόδημα των μη προνομιούχων, να θεσμοθετήσει το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης, να αυξήσει τις κοινωνικές δαπάνες, να ενισχύει σταθερά τη δημόσια παιδεία, να στηρίζει ενεργά την ύπαιθρο, να ανακατανέμει πόρους για την ενίσχυση του κοινωνικού κράτους; Η απάντηση είναι όχι. Μια τέτοια πολιτική θα ήταν αντίθετη με τα συμφέροντά της.

Η σημερινή Δεξιά είναι η παράταξη της συνεχούς διγλωσσίας σε όλα τα πεδία. Στο πεδίο του κράτους, όπου ένας ιδιότυπος κρατισμός στηρίζεται στη αντίληψη των «δικών μας παιδιών» και συγκρούεται με τα κηρύγματα περί λιγότερου και αποτελεσματικότερου κράτους. Στο πεδίο των διεθνών σχέσεων και της συλλογικής ταυτότητας, όπου ένα δυνατό ρεύμα εθνικισμού έως υπερεθνικισμού συνυπάρχει με τον λεκτικό ευρωπαϊκό προσανατολισμό της και με μια καθαρώς εκλογικού χαρακτήρα δήθεν αναζήτηση του μεσαίου χώρου. Ο χώρος του παραδοσιακού κέντρου δεν έχει ιστορικά και πολιτικά καμία σχέση με τη Δεξιά.

Η σημερινή Δεξιά είναι η παράταξη που θωπεύει τον απομονωτισμό: οι άκριτες κραυγές κατά της παγκοσμιοποίησης, που εκπορεύονται από τις γραμμές της, οι ιερεμιάδες για την απώλεια της εθνικής μας ταυτότητας, η εχθρότητα απέναντι στον μετανάστη και τον πολιτικό πρόσφυγα καλλιεργούν φοβίες και ηττοπάθεια μπροστά σε μια νέα διεθνή πραγματικότητα.

Η σημερινή Δεξιά είναι η παράταξη που προωθεί τον αυταρχισμό και δεν ανέχεται τη διαφορά και την πολυμορφία. Που αντιμετωπίζει τις κοινωνικές διεκδικήσεις με εξαναγκασμό και βία. Που φέρεται με αναλγησία, αδιαφορία και σκληρότητα.

Η σημερινή Δεξιά είναι η παράταξη που υποτιμά την κοινωνία. Για τη Νέα Δημοκρατία η κοινωνία δεν έχει έρμα, αυταξία, ιστορική διαδρομή. Αποτελείται από παθητικούς εντολείς της εξουσίας και από ενεργούμενα της οικονομίας. Αυτός είναι ο λόγος που η Δεξιά, ενώ υποθάλλει την ακροδεξιά και τους νοσταλγούς της βασιλείας, θέλει να πείσει ότι έχει υπερβεί το ιστορικό φορτίο της συντηρητικής Δεξιάς. Και βεβαίως υπάρχει ένα σοβαρό πολιτικό ζήτημα καθώς στην Ελλάδα η Δεξιά δεν είναι αυτόνομη από την ακραία δεξιά. Τα σύνορα ανάμεσα στη δεξιά και την ακραία δεξιά, ενώ στην Ευρώπη είναι σαφή και διακριτά, στην Ελλάδα «καταργούνται» μέσα στο εσωτερικό της Νέας Δημοκρατίας.

Η σημερινή Δεξιά είναι η παράταξη του καθαρού αρνητισμού, της απαξίωσης των πάντων. Κατακρίνει και προβάλλει μια ανύπαρκτη και εντελώς παραπλανητική εικόνα μιας Ελλάδας που δεν προχωρά σε κανένα τομέα. Παραπλανά, κάμπτει το σθένος του ελληνικού λαού και με τη συνεχή καταστροφολογία της εκθέτει την πατρίδα μας στον βωμό ενός και μοναδικού στόχου: την κατάκτηση της εξουσίας.

VI. Η ώρα μιας κρίσιμης πολιτικής επιλογής: με το ΠΑΣΟΚ πιο ψηλά, πιο μπροστά

Σήμερα είμαστε μπροστά σε ένα κρίσιμο δίλημμα:

- **Θα ζήσουμε σε συνθήκες μεγαλύτερης ασφάλειας, ανάπτυξης και ευημερίας για όλους;**

ή

θα δώσουμε την ευκαιρία στη Δεξιά να ανακόψει την ομαλή πορεία προόδου μίας δεκαετίας με αυταρχική πολιτική, προχειρότητες και πειράματα;

Από την επιλογή μας θα κριθεί εάν η νεολαία θα έχει περισσότερες δυνατότητες και ευκαιρίες για πρόοδο. Εάν θα υλοποιήσουμε τις νέες προοπτικές που ανοίγονται μπροστά μας για μια κοινωνία ίσων ευκαιριών, συμμετοχής και αλληλεγγύης. Εάν θα είμαστε μια χώρα ισχυρή και σύγχρονη στην Ευρώπη του μέλλοντος.

Ή εάν θα γυρίσουμε στο πρόσφατο παρελθόν, που πολλοί έχουμε ζήσει. Εάν θα επιστρέψουμε στην Ελλάδα του αυταρχισμού, του κοινωνικού και οικονομικού αποκλεισμού με πολιτικά κριτήρια και του κομματικού πελατειακού κράτους. Στην Ελλάδα της αναξιοκρατίας, της προχειρότητας και της δημαγωγίας. Εάν θα δούμε την Ελλάδα παγιδευμένη σε οικονομική κρίση. Εάν θα δούμε την Ελλάδα να διολισθαίνει ξανά στο περιθώριο της Ευρώπης, ανίσχυρη να προασπίσει και να κατοχυρώσει τα εθνικά της δίκαια.

Πρέπει οι Έλληνες με ενωμένες τις δυνάμεις μας να στοχεύσουμε σε μια νίκη που υπερβαίνει τις παραδοσιακές κομματικές γραμμές. Σε μια νίκη στον αγώνα για την οριστική ανατροπή της παραδοσιακής εικόνας της χώρας. Την εικόνα της μόνιμης αδυναμίας, της διαλυτικής μεμψιμοιρίας και των περιορισμένων εθνικών δυνατοτήτων. Γι' αυτή την νίκη αγωνιζόμαστε. Για να ανήκουν σε όλους οι ευκαιρίες και τα δικαιώματα, χωρίς εμπόδια, χωρίς διακρίσεις, χωρίς αποκλεισμούς. Για μια καλύτερη ζωή με σιγουριά και προοπτική για την επόμενη ημέρα.

Η επιλογή μας είναι ξεκάθαρη:

- **Κοινωνία ευημερίας για όλους**
- **Κοινωνία συμμετοχής και δικαιοσύνης για όλους**
- **Σύγκλιση με την Ευρώπη**
- **Επίλυση των μεγάλων εθνικών θεμάτων**

Εμείς, το ΠΑΣΟΚ, είμαστε η μεγάλη δημοκρατική και προοδευτική παράταξη, που ενώνει τους Έλληνες και αλλάζει την Ελλάδα. Καταργήσαμε τους αποκλεισμούς και τις διαχωριστικές γραμμές του παρελθόντος. Δώσαμε την Ελλάδα στους Έλληνες. Πετύχαμε την εθνική συμφιλίωση. Στηρίξαμε τους πιο αδύναμους της κοινωνίας μας. Ενισχύσαμε την θέση του αγρότη, του εργαζόμενου, της νεολαίας. Δώσαμε νέες δυνατότητες και ευκαιρίες ανάπτυξης στην οικονομία, στον δυναμικό, αλλά και τον μικρομεσαίο επιχειρηματία.

Εμείς, το ΠΑΣΟΚ, ερχόμαστε από μακριά για να πάμε μακριά. Εμείς, το ΠΑΣΟΚ, εγγυόμαστε αλλαγές προς τα μπροστά. Τολμηρές μεταρρυθμίσεις, όχι παρακινδυνευμένες. Αλλαγές προς ένα συγκεκριμένο μέλλον, όχι προς το άγνωστο. Αλλαγές προς ένα καλύτερο αύριο για όλους, όχι για τους λίγους. Μια πορεία για υψηλότερα επίπεδα κοινωνικής δικαιοσύνης.

Με το ΠΑΣΟΚ στη νέα τετραετία επιλέγουμε την Ελλάδα της αυτοπεποίθησης και της διαρκούς αλλαγής μέσα σε συνθήκες ασφάλειας. Επιλέγουμε συνέχιση μιας πορείας που δυναμώνει την κοινωνική συνοχή, την ατομική αξιοπρέπεια του πολίτη, τη θέση της χώρας μας στον κόσμο.

Το 2004 είναι ορόσημο για την πορεία μεγάλων εθνικών και κοινωνικών στόχων. Από το καλοκαίρι μιας εθνικής καταστροφής, το καλοκαίρι του 1974, η Ελλάδα φτάνει στο καλοκαίρι των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Στην επίλυση των εθνικών θεμάτων. Στην πορεία για την πραγματική και κοινωνική σύγκλιση. Η νέα τετραετία είναι μια περίοδος που θα κριθούν ζωτικής σημασίας θέματα, θα προχωρήσουμε σε σημαντικές επιλογές και στην Ελλάδα και στην Ένωση. Έχουμε να πραγματοποιήσουμε μεγάλους στόχους.

Καλούμε όλους τους προοδευτικούς πολίτες σε μια συμπαράταξη για την Ελλάδα, που θέλουμε:

Να ολοκληρώσουμε με σιγουριά το μεγαλύτερο πολιτικό εγχείρημα που γνώρισε η Ελλάδα, ο ελληνικός λαός. Την ισχυρή Ελλάδα, την ισχυρή κοινωνία με επίκεντρο τον πολίτη, τα ζωτικά συμφέροντά του, τις ελπίδες του και την προοπτική του. Μια Ελλάδα με μεγαλύτερες δυνατότητες, με περισσότερη ασφάλεια και δικαιοσύνη. Την πατρίδα μας υπερήφανη στο κέντρο της Ευρώπης. Πιο ψηλά, πιο μπροστά στην κοινωνία των ευρωπαϊκών κρατών.

